

24 X U L L O D O 2 0 0 8 - N Ú M E R O 7 2 9

r d l

REVISTA
**DAS
LETRAS**

Xesús Constela (Ferrol, 1963) gañou a semana pasada con *Shakespeare destilado* un dos máis prestixiosos premios de novela que hai en Galicia, o Manuel García Barros, co cal consolidou unha traxectoria tan fulgurante como impactante. Outro galardón, o Torrente Ballester, que conseguiu con *As humanas proporcións*, foi o que lle abriu no ano 2003 as portas da Literatura galega cando era un autor descoñecido. E a Literatura galega recoñeceuno apontoando a súa aposta co Premio da Crítica. Desde aquela, a traxectoria de Constela desenvolveuse nun territorio infrecuente, como o demostrou co *Libro das alquimias* (2007), unha novela dirixida aos lectores novos que, porén,

Xesús Constela

El, a nai e Zeppelin

agochaba grandes doses de madurez narradora. Esas mesmas latitudes, pero levadas a un punto aínda máis excéntrico, son as que percorre en *Shakespeare destilado*, unha “metáfora burlesca da literatura” –como el mesmo a describiu– na que o humor irrompe como lúcida estratexia de escrita. Agora, Constela achega un relato inédito aos monográficos de verán de Revista das Letras. En *El, a nai e Zeppelin* o estilo deste autor radical e implacable acada un dos seus maiores logros estilísticos... E nese estilo, por suposto, tampouco falta o humor, creando porosidades de sutil enxeño.

Pretendes, entón, dicirme que o tipo se puxo a comer a pizza alí sentado na cuneta á beira do cadáver da rapaza? Si señor. Así mesmo foi. Alá sentou despois de sentala tamén a ela e deu conta das dúas pizzas familiares que a rapaza levaba na moto, que xa viñan nas caixas cortadas en trianguliños. Xa sabes como son esas ofertas das pizzerías de leve dúas ao prezo dunha. En realidade non as comeu enteiras, que gardou un anaquiño de cada unha para o Zeppelin. Vaia unha tolemia. Pois o peor aínda non cho contei. Que me dis? Non. Non cho contei. Porque precisamente o peor é que se puxo a falar con ela coma se aínda seguisse viva. Que se puxo a falar con ela? E de que lle falou? Pois faloulle de que se non lle botaran á pizza a mesma cantidade de cogomelos que as outras veces, e de que as pizzas carbonara están máis ricas cando levan máis nata, e cousas polo estilo, coma se fose a rapaza quen fixera as pizzas. Xa fai falla estar tolo, carallo. E ti como sabes todo isto? Pois porque mo contou un dos policía que o detiveron. Díxome que cando chegaron á casa contoulles todas estas atrocidades coma se fosen o máis normal do mundo porque para el non había nada anormal no seu comportamento. Un demente. Un maldito demente. E a nai outra coma el. Ou peor incluso. Porque dixeches que vivían sós el e mais a nai, non si? Si. Completamente sós en toda a puta aldea. Era a historia de Adán e Eva pero ao revés. Adán e Eva? Que carallo pintan Adán e Eva nun asunto tan sórdido e tan truculento? Cando non queres entender as cousas pois non as entendes e punto. Pensa un pouco, carallo. Adán e Eva foron os primeiros seres humanos que habitaron a Terra. Ou iso di a Biblia. Pois estes dous eran coma eles pero ao revés. Non entendes? Eran os derradeiros habitantes da aldea. Despois deles xa non ía quedar ninguén a vivir no lugar. Animais. Bestas. As galiñas, os coellos e Zeppelin. Zeppelin? Quen carallo é o tal Zeppelin? Zeppelin era, que xa non é, que o mandou sacrificar a Policía, un porco. Un porco enorme coma un boci. Falaban con el a nai e mais o fillo coma se fose un parente. Imaxina que panorama. Nai e fillo a falar cun porco coma se fose unha persoa! E de que falarían? Eu que sei de que se pode falar cun porco! Estaban coma dúas putas regadeiras. Vaia unha parella. E como lles deu por vivir os dous alá arriba, tan lonxe da civilización? Pois cousas que pasan. Cos anos foran marchando todas as familias, unha

tras outra. Non quedara no lugar nada máis ca un rueiriño de casas abandonadas nas que o tipo xogou de neno consigo mesmo, ou vai ti saber, quizais tamén co Zeppelín, que daquela non sería máis ca un bacoriño rosado e xeitoso. Debe de ser horroroso ver como todo o mundo marcha e non queda ninguén con quen falar. Si. Debe de ser espantoso. Pois alí ficaron o fillo e mais a nai, a nai e mais o fillo. Eles dous. Sós. A todas as horas do día. Mañá, tarde e noite, inverno, verán e primavera. Eles e o Zeppelín. Non comprendo como lles deu por quedar alí. Porque se ti vives nun sitio e ves que todos marchan supoño que tamén nalgún momento pensas en marchar. Exactamente. Iso é o normal. E se non queres marchar cos demais veciños pois colles e marchas cara a outro sitio. Pero marchas. Non quedas vivir ti só nunha puta aldea no medio do monte coma se foses unha besta. Ti viviches algunha vez na aldea? Na aldea? Non. Nunca. Sempre vivín na cidade. Pois éche moi triste a aldea no inverno. Moi triste. O mal tempo. O frío. A noite. Moi triste e moi aburrida. E tiñan luz? Pois claro que tiñan luz. Tiñan luz e tiñan televisión, e tiñan lavadora, e todas esas cousas. Incluso un día que baixou coa nai ao médico o moi cabrón mercou un móbil. E non lle dixo nada á nai. E foi por mor dese desgraciado móbil polo que toda esta funesta historia comezou. Por mor do móbil? Pois si. Porque se non tivese o móbil nunca podería ter chamado a ningunha pizzería para facer pedidos. A televisión foille abrindo apetito con todas esas cousas da comida rápida. Foille quentando a cabeza a un tipo que só comera na súa vida as verduras fervidas e o polo cocido que lle facía a nai. Vaia unha vida tan triste, non si? Pois si. Polo cocido con verduras fervidas. Unha vida moi triste. A nai vivía para o fillo e só para o fillo, unha máter amantísima que tería dado a vida por el se fose necesario. Erguíase cedo polas mañás. Ás veces, no inverno, cando aínda era de noite. Calzaba as botas de auga, poñía un abrigo por riba da mesma roupa coa que durmira e ía ao galiñeiro para coller ovos frescos cos que lle facer o almuerzo ao fillo e despois ía á horta para coller verduras para ferver. Se era necesario mataba tamén un polo, desplumábao e lavábao. Con iso xa tiña os ingredientes todos para o xantar. Para o xantar e tamén para a cea, que o menú nunca variaba. Deseguido soltaba ao Zeppelín para que correse polo monte, e ás veces mesmo botaba unha parolada con el. E de que lle falaría? Era unha mente moi arrevesada a daquela muller, un labirinto cheo e voltas e reviravoltas. E o resto do día que facía? Pois o resto do día quitaba malas herbas da horta, ou limpaba a corte do Zeppelín, ou simplemente camiñaba polo monte fixese o tempo que fixese, xa quentase o sol ou xa caesen chuzos de punta. Ela camiñaba, sempre coa escopeta na man. Coa escopeta? E para

que demo levaba unha escopeta? Pois para se defender. Para se defender de que? Vivían sós e a muller algo de medo aínda debía de pasar, que sempre que andaba por fóra da casa levaba a escopeta por se tiña algún encontro inesperado. E quen carallo había de ir por alá arriba? Pois unha vez unha asistente social, que pasou tanto medo que non lle quedaron ganas de volver. Polo visto pasara para preguntar por que o rapaz deixara de ir á escola. Eu non sabía que o rapaz fora á escola. Pois claro que foi á escola o rapaz. Claro que foi. Foi até que cumpriu os trece anos. Despois xa nunca máis volveu. Era un auténtico problema levar o rapaz á escola. Baixaban camiñando a nai e mais el todos os días montaña abaixo até que chegaban a unha antiga pista sen asfaltar pola que pasaba un autobús que recollía o pequeno para levalo á escola a quince quilómetros máis ou menos. Quince quilómetros? Pero que dis? Paréceche moito? Xa che dixen que vivían no puto monte, lonxe completamente da civilización. Pois agarda un momento, que entón hai algo que non podo comprender. Se vivían onde dis, como carallo facía o tipo para que lle funcionase o móbil? A ver. A primeira vez que pediu unha pizza tivo que camiñar polo menos unha hora até que chegou a un lugar onde o maldito móbil tiña cobertura. Entón chamou á pizzería. Que quere que lle levemos? Pois quero unha pizza, unha pizza que estea boa. E que ingredientes quere? Todos os que teñan. Todos? Iso non pode ser. Non podemos mesturar todos os ingredientes nunha mesma pizza. Pois entón como facemos? Mire, temos unha oferta. Enviámoslle dúas pizzas, unha carbonara e outra tropical e vostede soamente paga unha. Que lle parece? E el por suposto dixo que si. Dixo que si porque non sabía que outra cousa podía dicir. Ese foi o motivo polo que a partir dese intre sempre pediu as dúas malditas pizzas familiares, a carbonara e a tropical. Anda que non deberon de saberlle ben aquelas dúas pizzas que comeu por primeira vez hai agora xa catro meses, afeito como estaba ás verduras da nai e á carne de polo fervida. Levaba vinte e pico de anos a comer o mesmo menú día tras día. Deberon de saberlle a gloria! E como fixeron para lle levar as pizzas? Porque supoño que non llas subirían ao monte. Pois el camiñou outra hora máis ou menos e agardou polo repartidor nunha rotonda preto dun polígono industrial que se atopa a uns doce quilómetros da cidade, xusto no límite da zona de reparto da pizzería. Entón alí estreouse nunha habilidade que nunca até entón coñecera, que se saiba. Fixo exactamente o mesmo que tantas veces lle vira facer á nai cos polos que botaba a ferver. Rompeulle o pescozo ao repartidor e despois comeu as dúas pizzas alí sentado na cuneta en compañía do cadáver mentres mantiña con el unha animada conversa. Vaia unha barbaridade! Pois iso non é o peor. O peor é

que volveuse para a casa na moto da pizzería e levase ao repartidor morto sentado diante del coma se estivese vivo. Fixo a mesma manobra polo menos sete veces máis, teléfono, camiñada, rotonda, pescozo, pizza, moto, casa. Unha rutina macabra só por fuxir das malditas verduras fervidas da nai. E ao chegar de volta á aldea Zeppelín encargábase do resto. Do resto? Si señor. Do resto. Grazas ao Zeppelín desapareceron os cadáveres dos sete repartidores que asasinou, catro rapaces e tres rapazas. Deixaba pasar algo de tempo para non levantar sospeitas e convocábaos ao macabro encontro en diferentes rotondas dos arredores. E a nai? Nunca sospeitou nada a nai? Nadiña de nada. Ou polo menos iso di. Claro, que que vas agardar dunha muller que fala cun porco e patrulla polo monte escopeta en man. A nai só se preocupaba de lle ferver as verduras e o polo ao fillo e de que o Zeppelín non pasase fame. Non. Evidentemente fame non pasaba. Non. Ningunha. E as motos? As motos tíñaas agachadas entre as ruínas das casas dos veciños. Só as utilizaba para volver á aldea pola noite logo de cear as pizzas na cuneta. Despois alí ficaban abandonadas entre as silveiras. El chegaba á aldea. Apagaba a moto uns quilómetros antes para que a nai non o oíse chegar, espía o cadáver do repartidor e ía cara á corte do Zeppelín. Antes de nada dáballo ao porco os dous ou tres trianguliños de pizza que gardara para el mentres lle explicaba a diferenza entre unha carbonara e unha tropical, Ves Zeppelín? Esta que leva anacos de piña é a tropical e estouta, que se chama carbonara, leva nata en troques de tomate. Entrementres ía esnaquizando o cadáver e ía dándollo ao Zeppelín pouquiño a pouco mesturado coa súa comida habitual, que non era outra cousa que todo o que lles sobraba a el e máis á nai, sempre verduras con polo cocido. Un auténtico banquete para o Zeppelín. Despois agachaba a moto da pizzería entre as ruínas dunha daquelas casas abandonadas que o rodeaban e ía correndo onde a nai, que xa estaba metida na cama para poder madrugar ao día seguinte. Ola mamai, véñolle dar as boas noites. Ola fillo. Que fría traes a cara. Tes que andar con coidado, que vas coller un constipado. Abrígate. Seguro que aínda non ceaches. Vas adelgazar. Tes enriba da cociña unha pota con verduras e polo cocido. Vén darme un bico. Anda. Achégate. E despois de ceares non esquezas botarlle a comida ao Zeppelín antes de te deitar. Non, mamai, non se preocupe. Non o esquezo. Veña durma ben, que debe de estar vostede moi cansa. Vaia unha xente máis estraña. Pois si. El, a nai e o Zeppelín. Unha xente moi estraña. Gústanche as pizzas, por certo? As pizzas? Pregúntasme se me gustan as pizzas? Adóroas! ■

